SKUDRA Žanis



Žanis Skudra

SKUDRA Žanis (g. 1924 06 19 Bileikių k., Vecauces, (dabar – Vadakstes vlsč.) – 1994 06 14 ten pat) – chemijos technologas, kraštotyrininkas, sovietinės okupacinės valdžios politinis kalinys. Mokėsi Vitinų 6 metų pradinėje m-loje ir Aucės vid. m-loje, studijavo Latvijos u-te. Įgijęs chemijos technologo kvalifikaciją, dirbo Rygos eksperimentinėje biologinių preparatų g-loje, kurį laiką – autobuso vairuotoju. Dėl sveikatos nebuvo pašauktas nei į vokiečių, nei į sovietinę kariuomenę. Nuo paauglystės rinko žinias apie latvių tautos etnografinį bei religinį paveldą, sovietinės okupacijos metais parengė knygą apie valdžios daromą Latvijai žalą, knygą išleido Latvių nacionalinis frontas Stokholme. Nors ji pasirašyta slapyvardžiu, sovietiniai KGB organai susekė Ž. Skudrą, ėmė jį persekioti, 1978 m. birželio mėn. Ž. Skudra buvo sulaikytas, apkaltinus šnipinėjimu ir tėvynės išdavimu, nuteistas 12 metų kalėjimo. Bausmę atliko Permės lageriuose, paleistas 1988, niekur negalėdamas įsidarbinti, grįžo į gimtinę, dirbo kolūkio brigadoje, gyveno gimtajame Elgučų vienkiemyje, čia mirė ir palaidotas kaimo kapinaitėse. Paliko nebaigtą gimtojo Bileikių kaimo istorijos rankraštį, gausią nuotraukų kolekciją, kurioje daug dabartinio Akmenės krašto vaizdų. Bileikių kaimas yra greta Vegerių ir iki 1922 m. priklausė Lietuvos valstybei.

Inf.: Rozga L. Politinių vėtrų pagairėje. *Vienybė*, 2017, liepos 54.